СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXII. — Число 163. — Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 15. липня, 1924. — VOL. XXXII. — No. 163. — Jersey City, N. J., Tuesday, July 15, 1924. — THREE CENTS

Мекеду прирікає діяльне підпертє демократичного кандидата на президента Злучених Держав Дейвиса.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 12. липня. — Нині відїхав Виллієм Ґіббс Мекеду з родиною на літо до Европи, де буде два місяці.

Перед відїздом він видав заяву, в якій сказав, що підіпре кандидатуру демократичного кандидата на президента Злучених Держав, Джана Виллієма Дейвиса щиро і діяльно.

Він висловився з признанем про Дейвиса і сказав, що він певен, що коли Дейвис буде вибраний президентом, він буде вірно служити засадам поступу і демократизму.

ДЕЙВИС ДЯКУЄ РАДІОМ ЗА ПІДПЕРТЄ.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 12. липня. — Демократичний кандидат Джан Виллієм Дейвис вислав Вилліємови Ґббсови Мекеду радіотелеграмою подяку за підперте на пароплав Гомерик, яким він відплив нині з родиною до Европи на вакації.

НАДІЇ ДЕЙВИСА РОСТУТЬ.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 13. липня. — Лідери демократичної партії кажуть, що надії Дейвиса на побіду 4-ого падолиста ростуть. На Заході спершу він не був надто певен, але тепер обіцяв йому підперте впливовий на Заході сенатор з Монтени, Волш, і запевнив його, що всі демократи і проґресисти на Заході підіпруть його однодушно, і його надії там зросли, тим паче, що і його заступник Ч. В. Браен із Заходу і теж має там значні впливи.

РЕПУБЛИКАНЦІ КАЖУТЬ, ЩО ВЖЕ ГОТОВІ.

ВАШИНҐТОН, Д. К., 13. липня. — Лідери републиканської партії заповідають, що вони вже готові в цілій Америці до виборчої кампанії за Кулиджем і Досом.

Кажуть, що їх „виборча машина" вже готова і небаром пустять її в рух.

ХОТЯТЬ ЛІҐИ.

ВАШИНҐТОН, Д. К., 13. липня. — Тутешні демократичні лідери приклонники Ліґи Народів, домагаються, щоби Джан В. Дейвис заявився виразно за участю Америки в Лізі Народів, і щоб він заявив, що буде підпирати політику пок. Вилсона.

5 МІЛІОНІВ НА ВИБІР ЛА ФОЛЛЕТА.

ВАШИНҐТОН, Д. К., 12. липня. — Національний комітет виборчої кампанії Ла Фоллета збереться тут в пятницю для вибору заступника кандидатови на президента Злучених Держав Ла Фоллетови і для почину для зібрання великого виборчого фонду. Керманичі кампанії кажуть, що вони хотять зібрати $5,000,000 на вибір Ла Фоллета.

ГЕРСТ З УСІМИ І З НІКИМ.

ШИКАҐО, ІЛЛ., 12. липня. — Власник і видавець многих американських ґазет Виллієм Рендолф Браен заявив звітникам тутешніх часописий, що він не буде підпиратя явно ані Кулиджа ані Дейвиса, бо вони для нього за консервативні; але також не підіпре отверто Ла Фоллета, бо сей для нього за радикальний. Він, каже, держати-меться „середини" поміж усіми кандоидатами. Буде писати про всіх, а явно не підіпре нікого.

НАДІЯ НА АМЕРИКУ.

ВАШИНҐТОН, Д. К., 13. липня. — З Лондону повідомляють, що Анґлійці і Французи вірять, що Америка поможе їм довести до успіху конференцію, яка тут зачнеться в сю середу.

Вони кажуть, що коли Америка стояти-ме осторонь сеї конференції, а тільки Американці візьмуть участь в ній яко приватні люди, то годі сподіватись тривкої полагоди болючого питання про німецькі „воєнні відшкодовання" для аліянтів. Аліянти хотять, щоб американські делеґати мали урядове уповажнення, бо тільки тоді мати-ме американський представник силу і значінне в репараційній комісії.

Аліянти кажуть, що від успіху лондонської конференції залежить успіх пляну комісії Доса, а від успіху того пляну також і успіх його та Кулиджа при президентських виборах 4-ого падолиста с. р. З уваги на те вірять, що Кулидж, оскільки зможе поможе тепер аліянтам.

ВІРА УДЕРЖАЛА КУЛИДЖА.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 13. липня. — Священик Дж. Н. Пірс, приятель Кулиджа, каже, що віра в Бога удержала рівновагу духа президента по страті його сина.

ПРО ГОЛОД В РОСІЇ І НА УКРАЇНІ.

ВАШИНҐТОН, Д. К., 13. липня. — Американське правительство дістає щораз то нові звідомлення з Росії про те, що Росії й Україні грозить сеї зими страшний голод.

Американці з Европи пишуть, що Америка і сеї зими повинна годувати голодних під большевицькою владою.

АНҐЛІЙСЬКИЙ ПРЕСТОЛОНАСЛІДНИК ПРИЇЗДИТЬ СЮДИ

НЮ ЙОРК, Н. Й., 13. липня. — Князь Валії приїде до Ню Йорку пароплавом Беренґарія дня 28-ого серпня с. р.

Він на кораблі буде мешкати в кімнатах, в яких мешкав бувший німецький цісар Вільгельм, коли Беренґарія ще була німецьким кораблем і називалась Імператор.

Британський престолонаслідник приїде яко приватна особа під іменем лорд Ренфру.

[illegible]

СВОЇ ПРО СВОЇХ.

Посол варшавського сойму Ліберман (з польської партії соціялістичної) говорив недавно на вічу у Кракові про „спростованне" французьких закидів, яке вислав посол Тугут, а якого фактичним автором був співпартійник Лібермана „соціяліст" сенатор Познер. Ліберман говорив буквально:

Дві справи спонукують закордон до боротьби проти Польщі, а то справа національних меншостий і справа політ. вязнів. Не можна ніяк затаїти, що польська політика на кресах є політикою поліції і доразових судів. Тимчасом польські політичні чинники думають, що там ще за мало поліції. Правдою є, що у наших вязницях діються речі, за які кожна цивілізована держава мусіла б червонітись. А міністер справедливости вніс законопроєкт про спровадження ката до Польщі. Відносини пануючі у вязницях дають Польщі характер півазійської держави.

ЧУДОТВОРЕЦЬ У ЦЕРКВІ.

В одній з лондонських церков появився чудотворний лікар, який оздоровив доторком рук кілька осіб безнадійно недужих та спаралізованих. До церкви пливе богато тисячна юрба віруючих і вона подобає на шпиталь. Тайна впливу лікаря нерозяснена. Англійські часописи пишуть про його маґнетичну силу і звертають уваґу, що довкола його особи чути сильний запах етеру.

ГОЛОДНІ ПОЕТИ.

Голодні поети є не лише в Українців. Німецькі часописи повідомляють, що Макс Гальбе, автор „Молодости", у такій нужді, що мусить сам поратися коло своєї корови. Його товариші дізнавшись про це, зробили йому дарунок ще з одної корови.

ОБОРОННИЙ СОЮЗ ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ.

Бельґійська часопись „Ендепендан Бельж" містить розмову з французьким премієром Ерріо. Він заявив, що відтепер, вразі німецького нападу, запевнений оборонний договір, котрий получить Францію, Анґлію і Бельґію. Ерріотови Мекдонельд формально обіцяв, що вразі нападу, подібно, як 1914 року, Анґлія стане при боці Франції і Бельґії. Французька ґазета „Пті Парізіян" звідомляє, що Мек донелд не жакав від Ерріота ніяких жертв. Часопись догадується із вього, що всі гарантії, яких домагався Ерріо, англійський премієр [illegible].

[illegible] Ерріо обіймає: 1) гаранції перестереження звіту знавців; 2) економічні; 3) безпеки Франції (льокальна, територіяльна й загальна).

Ерріо домагався вдержання теперішньоївійскової контролі; щоб Англія задержала контролю в обсаджених територіях, аж до хвилі віддання її Лізі Народів. Договори, щодо взаїмної помочі малось би заключити між Францією, Анґлією, Бельґією, Італією, Чехо-Словаччиною і Польщею. Договори доповнилось би після приступлення Німеччини до Ліґи Народів. Договір торкається взаїмних приречень у справі помочі вразі війни.

ВІДКЛАДЕНИЙ ПРОЦЕС.

Дня 20. червня с. р., мав початися у Варшаві процес проти убийника митроп. Юрія. Його відкладено бо 20 свідків не явилось. Лікарі-знавці осудили, що убийник Латишенок був у нормальнім стані в мент свого злочину. Відомо, що вбивство мало підклад політичний і що смерть митроп. Юрія припинила приїзд константинопольського патріярха, який мав познайомитись з умовинами православної церкви у Польщі.

РОЗСТРІЛ ШПИҐУНІВ.

МОСКВА, 8. липня. — Тут розстріляно двох шпиґунів, Мйодушевського і Захарова, котрих засуджено на кару смерти за шпиґунство в користь Польщі.

НА РІДНУ ШКОЛУ.

Міліярд на Рідну Школу зложив адвокат в Сокалі Вп. д-р Олекса ріпецький з такою дópискою: „В річницю траґічної смерти брата бл. п. Всеволода Ріпецького, державного повітового комісаря ЗОУНР. в Турці над Стриєм... в солотвинських лісах, дня 9. червня, 1919, жертвую квоту І міліярд мп. на цїли Рідної Школи, яка виховує нові покоління борців за найвищі ідеали Нації".

ЖАРТИ ПРИРОДИ.

У Сільці в Галичині, в маєтку якогось Млодзяновського, вродилось мертве теля з двома нормальними кадовбами, які зрослися зі собою. Теля мало 2 пари леґінів, 2 утроби, 2 селезінки, 2 сліпі кишки й одно серце. Оба кадовби жіночого полу і зрослись грудними клітками.

З ПРЕЗИДЕНТА РЕПУБЛИКИ НА АДВОКАТА.

Мільран має намір вернутись до своєї давньої адвокатської професії, до адвокатури. Майже рівночасно з його димісією звернулись до нього з двома доходить до 60 міліонів франків.

ШКІЛЬНЕ ВІЧЕ В КОМАРНІ.

На день 5. червня с. р. скликала місцева орґанізація в справах шк. віче, на яке не зважаючи на непогоду прибуло поверх 500 учасників: селянство з усього судового повіта Комарно і місцеве міщанство враз з нечисленною інтеліґенцією. Замітний був брак сільської інтеліґенції, ні одного священика, учителя, ні студента. Віче отворив б. соймовий посол Гр. Тершаковець короткою промовою; на його пропозицію вибрано до президії Олексу Пеленського, міщанина з Комарна і О. Утриска, канд. адв. Відтак забрав голос референт у шкільних справах проф. М. Галущинський зі Львова. По його гарнім і вичерпуючім рефераті вивязалась дискусія. О. Утриско порушив м. и. також справу редукції учит. сил у держ. школах, звернену в головній мірі проти Українців. Гр. Тершаковець доповнив історію змагань і боротьби за Рідну Школу в Комарні, а на його запит, чи громадянство жадає і піддержуватиме дальше Рідну Школу в Комарні, ціла саля з захопленням грімко притакнула. Одноголосно ухвалено поставлені референтом і учасниками віча резолюції протесту проти розпорядків польської шк. влади, які йдуть на повне знищення українських шкіл та поклик до громадянства комарнянського повіту піддержати матеріяльно наше прив. українське шкільництво.

Під кінець віча вибрано делеґацію, в склад її увійшли: о. Кліш, О. Утриско, Гр. Тершаковець, Ол. Пеленський, В. Муцин, Гр. Бабій. Вона вручить особисто резолюції віча у старостві й інспекторови пов. в Рудках та поставить ще раз домагання громадянства цілого судового повіта Комарно, в справі Рідної школи в Комарні. Крім цього резолюції віча вислано на [illegible]

Ляцький сойм забороняє мову українську, білоруську, німецьку, жидівську, російську і литовську.

ТАКОЖ ВІДКИДАЄ ДОМАГАННЄ „НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНЬШОСТИЙ" ПРО АВТОНОМІЮ.

БЕРЛІН, 11. липня. — Варшави повідомляють, що польський сойм приняв учера більшостю голосів польських націоналістів закон, по якому заборонено вживати російської, української, білоруської, жидівської, литовської і німецької мови в місцевих самоуправних установах.

Також відкинено всі домагання про автономію.

ПРОТЕСТИ ПРОТИ НАСИЛЛЯ.

Всі посли польського сойму з ґрупи російської, української, білоруської, литовської, жидівської і німецької, заявили рішучий протест проти насильства над меньшостями, яке виявилось у відмові домагань про автономію і про права їх національних мов.

КРОВАВА РОЗПРАВА В ЛЯЦЬКОМУ СОЙМІ.

Підчас голосовання над сим законопроєктом прийшло до суперечок між українськими і білоруськими послами з одної сторони а польськими з другої сторони. Відтак від перепалки миттю перейшло до кулачної розправи, в якій ранено до крови кількох вшехполяків.

Польський сойм за сю боротьбу виключив із соймового складу трох послів.

Ляхи арештували Українця американського горожанина в Галичині.

ЛЬВІВ, 24. червня. — Діло в нинішньому виданню повідомляє:

На самі Зелені свята приїхав до матері в село Лани, бобрецького повіту, ІГНАТ ПАЛАЖІЙ. Д. Палажій є американським горожанином. З Америки, де пробув 12 літ, він поїхав на студії співу до Медіоляну в Італії. Покінчивши там консерваторію, співак-баритон хотів відвідати стару матір і приїхав на основі американського пашпорту з польською візою до Східної Галичини в село Лани. Та тут польська місцева влада не дала йому змоги навіть приглянутись гараздам бідної матері. Його безправно арештовано і перевезено до Львова, де тепер сидить у поліційних арештах при ул. Яховича.

Замітка. Американські Українці, знакомі д. Палажія, повинні віднестись у сій справі до державного департаменту (Діпартмент оф Стейт) у Вашингтоні.

ПОМИЛУВАННЄ ПОЛІТИКІВ.

ПАРИЖ, 12. липня. — Французька палата послів ухвалила помилуванне для бувшого премієра Кайо і бувшого міністра внутрішніх справ Мальві, котрих в часі війни позбавлено було горожанських прав за зносини з Німцями.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ КОНТРОЛІ.

БЕРЛІН, 12. липня. — Німецькі націоналісти подали протест канцлерови Марксови, в якому проявляється, аби Німеччина згодилась на аліянтську контролю воєнних зоружень в Німеччині.

НЕ ПОТРІБНО ВЖЕ „МАЛОЇ АНТАНТИ".

ПРАГА, столиця Чехо-Словаччини, 12. липня. — Нарада представників „малої антанти" (Чехо-Словаччини, Юґославії, Румунії) скінчилась нині. Вона тривала всього один день. Обговорено справу „відшкодовань", довгів і деякі питання з приводу недалекого збору Ліґи Народів.

В поінформованих кругах кажуть, що „мала антанта" вже властиво не має що робити. Її основано проти Угорщини, а що питанне Угорщини вже вирішене, „мала антанта" може тже теж покінчити свою місію.

ВОЗДУХОПЛАВИ ДЛЯ ЯПОНІЇ.

ПАРИЖ, 13. липня. — З Італії повідомляють, що там виробляють, морські воздухоплави для острілювання побережа для Японії. Виробляють їх після німецьких моделів.

ЗАМАХ НА ЖИТТЄ ПРЕМІЄРА ЕГИПТУ.

КАЇРО, Египет, Африка, 12. липня. — Нині виконав тут замах на египетського премієра Заґлюла пашу студент Абд ель Хадір.

Премієр був на зелізничому двірці і мав відїхати до Александрії на привитанне короля. Коли він прощався із зібраною там публикою, заговірник вистрілив до нього з револьвера. Він ранив його у груди, але рана не смертельна.

Заговірник має 20 літ. Він недавно вернувся з Німеччини, де був на студіях. Належить до крайних націоналістів.

УСПІХ РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ У БРАЗИЛІЇ.

МОНТЕВІДЕО, столиця Уругваю, 12. липня. — З Бразилії повідомляють, що революціонери побили державні федеральні війська в Сан Павло. [illegible]

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES. Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates		В Джерзи Сіті і заграницею	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

КАНДИДАТИ ВОЛ СТРІТУ

Американські ліберальні ґазети дорікають, що оба кандидати, републиканців Кулидж і демократів Дейвис, се кандидати Вол Стріту, себто великих фінансістів в Ню Йорку.

Се може й правда, але правда теж, що ті ґазети того не бачать 4 роки, аж звичайно запримічують 4 місяці перед виборами.

Правда, що великі фінансісти, а головно нафтярі, підперли кандидатуру Гардинґа в 1920 році. Правда, що він відтак по їх диктаті заявився був за співділаннем з Европою бодай через так званий „світовий суд" в Газі. Правда, що тесаме заявив був Кулидж. Правда, що й републиканська конвенція в Клівленді повторила ту заяву, а все на те, аби американські фінансісти мали підперте свого уряду у своїх фінасових операціях в Европі. Длятого вони навіть підперли свого кандидата Доса, автора пляну для погодження аліянтів з Німеччиною і фінансової відбудови Німеччини, на републиканського кандидата на заступника президента.

Тесаме й у демократів. І на демократичній конвенції увихались великі фінансісти з Вол Стріт. Кандидати, котрі їм не подобались би, як МекЕду, Волш, Смит, не мали їх підпертя і не дістали номінації. Одержав номінацію Дейвис, за котрим Морґен, Барух і инші з Вол Стріту. Великі фінансісти вірять, що Дейвис пійде їм на руку і в тутешніх і в заграничних фінансових операціях.

Народови се не подобається, але так рішили його вибранці на конвенціях, а сі вибранці-делеґати се звичайно богаті люди, бо вони їдуть на конвенцію своїм коштом, і рішають по свому інтересі а не народньому.

З уваги на те треба лише приняти факт, як се факт, що Кулидж і Дейвис кандидати Вол Стріту. Се тепер запізно змінювати. І в кожному разі або Кулидж або Дейвис буде вибраний дня 4-го падолиста, 1924, президентом Злучених Держав.

Тут треба лише вибрати між двома, котрий всетаки ще ліпший для народу: Кулидж чи Дейвис. Рішати-муть особисті прикмети обох кандидатів, плятформи партій, і се, котра партія за 4 не цілі місяці більше вложить праці у виборчу аґітацію.

Широкі міліони виборців, мущин і женщин, поминаючи Вол Стріт і великих фінансістів, повинні всетаки зробити ріжницю між кандидатом републиканців і демократів, бо всеж програма демократична має більше на увазі інтереси народу аніж програма републиканська, — і підперти масово не републиканця, а демократа.

А щодо Вол Стріту то про його вплив не рішить се, чи демократ побе републиканця або навпаки, але чи публика протягом довшого часу не визволить себе з рук Вол Стріту.

Можна се зробити основною реформою демократичної партії або при помочі нової поступової партії, але на се мало 4 місяців. Може вистарчило би 4 роки, якби були до сього люди і газети.

МАНІФЕСТАЦІЯ В ТЕРНОПОЛІ

До львівського Діла пишуть з Тернополя:

В перший день сьогорічних Зелених свят (15. м. м.) відбулася в Тернополі величава маніфестація в честь наших Стрільців і старшин, що упали в польсько-український війні і спочивають на місцевому кладовищі. Для охорони їх могил і вшанування їх памяти основався окремий комітет і його заходом відновлено могили наших народних героїв і поставлено на їх могилах венсокий на сім і пів метра дубавий хрест (дарунок міщанина Сеньківського з Гаїв), гарно різблений в українські вишивки. О третій годині пополудні зібрались непроглядні товпи українського громадянства з Тернополя і довхресних сіл разом із численним духовенством з Тернополя й околиці з численними процесіями. В поході, в якому взяло участь понад ДЕСЯТЬ ТИСЯЧ ГРОМАДЯН, несено кільканайцять вінців з відповідними написями від ріжних орґанізацій (Усусів, молоді, жіноцтва, селян і т. д.) Сам похід до кладовища ішов близко [illegible] кілометри, був небуденною, величавою українською національною маніфестацією, що вказувала всім правдиві бажання нашого населення, особливо селян і селянок, котрі тисячами взяли участь у цій маніфестації. Дорогою співало кілька хорів. По приході на кладовище духовенство доверщило посвячення згаданого вище хреста, почім промовив о. Радич про посвяту для волі українського народу тих, що спочивають у цих могилах. По відправі панахиди промовив др. Степан Баран від імени місцевого комітету для охорони могил. По відспіванню пісні „Вічний революціонер" промовив ще представник молоді, прирікаючи, що молодь пійде слідами наших спочивших борців і здобуде волю Рідній Землі. Відспівано ще „Ще не вмерла Україна" і сотки хоругов у дефіляді поклонились могилам героїв. Цілий похід зробив величезне враження на всіх учасників, особливо на селянах і селянках. Такі обходи є найкращою школою національного виховання наших мас.

ПЕРША ПЕРЕМОГА.

Українські соціял-демократи дістали одне місце в екзекутиві соціялістичного інтернаціоналу.

(Від кореспондента „Свободи").

Українська соціялдемократична робітнича партія опинилась перед кількома роками на еміґрації в дуже непотішаючім стані. Державна минувшість цеї партії була дуже сумна: всі поставлені нею міністри показали себе нездатними до творчої праці. Сучасність її була ще сумніща: партія була засмічена злодіями, казнокрадами та аферистами. Такі „почесні члени", як Порш, Супрун, Скнар, Шадлун, то-що, тільки плямували партію й причинялись до того, що порядні люде вважали для себе найбільшою ганьбою, коли їх тільки „невеличкої, але теплої кумпанії".

Протягом останніх літ партія перебула внутрішню крізу. Вона очистилась (ще не зовсім!) од частини непевних елементів; скріпила свою внутрішню орґанізацію; навязала кращі звязки із соціялістичними партіями инших народів. Ще й нині українські ексдеки це „ґенерали без війска", але бодай ці ґенерали між собою добре порозумілись, обєднались, зясували собі, чого вони хотять, і примусили зовнішній світ числитися з ними.

Партія вже й нагороду дістала за своє внутрішнє відродження. Ще перед роком, на конґресі відродженого Соціялістичного Інтернаціоналу в Гамбурзі, міжнародні соціялісти, головно під впливом московських меньшевиків, не схотіли допустити українську с.-д. партію до участи в екзекутиві Інтернаціоналу. Українській партії признано лише 1 голос у конґресі, а що для участи в екзекутиві треба мати найменьше 3 голоси в конґресі, то українська партія й залишилась без представництва в екзекутиві.

Це було моральним і річевим ударом. Моральним — бо Україна опинилась на одній лінії з якимись екзотичними народами. Річевим, бо головні справи вирішуються на зїздах екзекутиви, а не на конґресах. Конґреси відбуваються в ряди-годи, а екзекутива зїздиться по кілька разів на рік, займаючи становище до найбільш актуальних і пекучих справ.

Українська с.-д. партія не гаїла часу й дуже зручно використала останній рік у своїх інтересах. Хоч її не допущено до участи в екзекутиві, партія всеж не пропустила ані одного зїзду екзекутиви, щоб не післати туди своїх представників. Ці представники раз-ураз нагадували членам екзекутиви, яку кривду заподіяно Україні, і доминались, щоб постанову конґресу в цій справі переглянуто.

На останньому зїзді екзекутиви Соціялістичного Інтернаціоналу, що відбувся в днях 5. — 7. червня с. р. у Відні, українська партія нарешті добилася свого права. Їй признано 3 місця в конґресі, а тимсамим 1 місце в екзекутиві.

Також і в цім випадку московські соціялісти-меньшевики вживали всіх заходів, щоб не допустити Українців до участи в екзекутиві. Московський представник Абрамович грозив, що подасть протест, якщо комісія предложить пленумови збільшити число українських делеґатів. А що пленум затверджує лише ті постанови, які пройшли в комісіях одноголосно, то справа могла вважатись за програну. Однак, українські делеґати зажадали, щоб Абрамович **прилюдно** повторив свою погрозу. На це він не зважився. Тому комісія ухвалила відповідну постанову а на загальних зборах Абрамович тільки **ухилився від голосовання.**

Ця значна перемога укр. с.-д. партії на міжнароднім полі мусить піднести її престиж також серед українського суспільства. Щоб осягнути сю перемогу, треба було проявити велику запопадливість і зручність. Коли партія на це спромоглась, то це показує, що вона не без користи для себе прожила останні роки й де-чого навчилась.

Мартин Гак.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ І ФОТОҐРАФІЙ ЧЛЕНІВ ВІДДІЛІВ ДО КАЛЄНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА РІК 1925.

Калєндар У. Н. Союза, який розходиться у многих тисячах примірників, є найліпшим середником до оголошувань поміж Американськими Українцями. Хто має який бизнес, а залежить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людий, повинен дати свое оголошенне до календаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 20,000 примірників. Ціла сторона 34 кв. цалів, коштуе $30.00; половина $15.00; чверть $10.00; осьма часть $5.00; перша і послідна сторона в части оголошень та середна на окладинці по $35.00; Хто хотівби в своїм оголошенню помістити також і фотоґрафію, чи то свою чи свого бизнесу, мусить прислати з неї готову до друку клішу; коли ні, то доносить кошт виготовлення такої кліші з фотоґрафії то значить, що його оголошенне буде о стільки дорозше коштувати, скільки виносить кошт виготовлення з фотоґрафії друкарської кліші.

Текст оголошень мусить находитися в редакції по день 15. серпня б. р. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безуслівно не будуть друкуватися.

Фотоґрафії братств і товариств. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі і театральні, школи, банди, які суть при відділах У. Н. Союза (если який кружок, співацьке товариство і т. п. не єсть при відділі У. Н. Союза, таких після ухвали не буде поміщуватись у календари), хотілиб аби їх фотоґрафії були поміщені в календари на 1925 рік, зволять їх [illegible] найдальше по день 15 серпня б. р. Рівночасно проситься прислати з фотоґрафією чек або моні-ордер виписаний на імя „Свободи", на суму $10.00. Сі гроші ужиється на покритте коштів виготовлення з фотоґрафії друкарської кліші. Місце в календари безплатно.

Всі фотоґрафії мусять бути добре опаковані.

Всі письма належить адресувати:

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

РУЇННИКАМ В АЛЬБОМ.

Ріжтесь, кусайтесь! — Руїна,
Кости і попіл довкола.
Горда колись Україна,
Впала тепер на коліна,
Збита, обпльована, гола...
Що нам народу проклони?
Ми, лицарі неугнуті!
Най пропадуть міліони,
Наші партійні закони
Мусять лишитись неткнуті!
Нам — перше всього — про-
[грами,
Що лиш тоді — Україна.
Всякий руками й ногами
Кріпко тримайся програми,
Або — ми, або — руїна!
Ріжтесь, кусайтеся, бийте,
Попілом край посипайте.
Сльози рікою розлийте,
В путах, в кайданах зігнийте,
Але — програми не дайте!

Богдан Лепкий.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО

Магнес має своє імя від міста того самого імени в Лідії, де один фільозоф відкрив його в майні? Чи Ви знаєте, що курці, котрі хотять вдоволення з курення турецького тютюну, волять Мурад чим які инші цигаретки? [illegible]

Богдан Лепкий.

ІВАН ВИГОВСЬКИЙ.

(Продовження).

Вибрати не легко. Москва була державаю новою, перед якою стояла отвором будучність, крім того Москва дивилася на Україну, як на жертву, котру вона має проковтнути з кістками, Москва висилала своїх воевод, нехтувала автономію церкви, грозила заливом некультурности, ширила деморалізацію, приймаючи доноси, та поширюючи шпіонський систем. Москва піддержувала всілякі демаґоґічні кличі, робила все, щоб не допустити до суцільної добре зорґанізованої української держави.

Виговський рішився піти проти Москви.

Не зважаючи на її заборону, не воювати з Пушкарем, він на весну 1658 р. вирушив на бунтарів.

До Пушкаря пристав був Іскра, Донець і Довгаль, бунт ширився у двох величезних полках, в Полтавськім, де було 40 тисяч і в Миргородськім, де було 30.000 люду. За бунтарами стояла Москва.

Бортьба була не легка. Але після двох невдач Виговський розбив Пушкаря. Цей наложив головою, а його головний помічник утік у Москву.

Війна з Москвою була тепер неминуча.

До европейських держав розіслано маніфест у якім з'ясовано причини цеї нової, нікому не бажаної війни. Винувачено Москву, що вона не додержувала Переяславського мира, що пішла на переговори з Поляками і за ціну польської корони їм Україну віддати на поталу, а рівночасно, підтримуючи ріжних бунтарів та межиусобників вносила безладдя в українське державно-політичне життя. „Свідчимо неповинність нашу ні в чім і кленемося Богом, що ми, щоб зберегти волю нашу, зневолені взятися до законої оборони. Не на нас паде вина цеї війни, що саме розгаряється", — так казалося в цьому історичному документі.

Щоб мати в тій новій великій війні одну руку вільну, Виговський заключив мир з Поляками, це так звані Гадяцкі акти, бо списано їх у Гадячі 16 вересня 1658 р.

Ось головні пункти цеї славної угоди.

1. Україна стає вільною і незалежною країною під назвою Великого князівства Руського та єднається з королівством Польським і з Великим князівством Литовським, як осібне автономне тіло.

2. Велике Князівство Руське само порядкує своїми внутрішними справами. Найвища законодатна власть належить Раді, котра складається з послів від усієї України.

3. Гетьман обірається на цілий свій вік і має найвищу виконну власть, — він сповнює волю Ради.

4. Україна має свій суд і трибунал, де усі справи судяться українською мовою і свій власний скарб, куди йдуть усі доходи і податки з України і можуть бути повернені тільки на потреби Великого Князівства Руського. Україна має своїх міністрів, канцлерів, маршалків і т. д., своє військо 30.000, чи більше і 10.000 сталої залоги, свою монету.

5. Усі найвищі урядовці можуть бути тільки з Українців.

Дальші точки забезпечували волю українській церкві, школі та друку.

Восьма точка угоди казала виразно, що кожному вільно заводити друкарні і друкувати які завгодно книжки.

Про суспільні справи, про становище селян не говорилося тому, що конституція Виговського стояла на справді конституційному принціпі, давала народові Раду, себто парлямент, який мав рішати про ці справи і Польщі не вільно було туди [illegible]

Цей трактат вислано на польський сойм і додано бажаня, щоб до України прилучено також воєвідства волинське, подільське й галицьке, т. є., щоби обіймала вона цілу українську теріторію. Таким чином Гадяцка угода стає новою спробою з'єднання цілого українського народу.

А між тим Москва по старому господарювала на Україні, приймала доноси на гетьмана, підпирала бунтарів, як примі ром Цецюру, котрий добивався гетьманської булави а жив у московському таборі, заливала Україну своїми військами, нехтувала автономію держави й церкви. Врешті дала приказ начальникови московських військ на Україні кн. Трубецкому, щоб скликав Раду з війська і простого люду, котраб завела лад на Україні.

Виговському не було що довше ждати. Вправді Москва, провідавши про Гадяцьку угоду, веліла Трубецкому увійти в переговори з Виговським, та гетьман не міг уже вірити в московську щирість. Рішився з оружем у руці боронити прав України.

З початком 1659 р. рушив за Дніпро, щоб приборкати бунтарів, які знов стали голову піднімати рахуючи на поміч Москви, а приборкавши їх пішов разом з ордою на Москалів і розгромив їх під Конотопом. Над багнистою річкою Сосниною лягло трупом 30.000 московського війська, воєвода кн. Пожарський попав у полон, а Трубецького прогнав Виговський аж за межі України.

Та Сірко з Запорожцями не дали Виговському покінчити з Москвою. Він не міг прогнати чужих військ з городів українських, бо Сірко напав на столицю гетьманську Чигирин, починаючи таким чином найгірше зло, яке може бути, братовбийчу, домашню війну.

В момент, коли Виговський хотів направити похибку Хмельницького і визволити Україну може раз на все з російського ярма, свої люди кинули йому під ноги таку колоду, якої він ніяк не міг переступити. Ті самі люди, що проклинали память Богданову за те, що він ніби запродав Україну Москалеві, звернулися тепер проти чоловіка, котрий їх хотів визволити з під московської перемоги. Чому? Бо не було потрібного політичного вишколення, не було карности народної, котра велить одною лавою ставати кругом такого провікника, що добуває народові волю. Виговський не був Запорожець він почав свою карієру не як вояк, а як політик, канцелярист і Сірка боявся, що в державі, яку збудує Виговський на зразок тодішних великих европейських держав Запорожцям буде визначена роля, не провідників народу а прямо граничного лицарства, военного табору, який повинен слухати начальної державної власти. А того вони ніяк не хотіли.

У тій братогубній домашній війні погиб український шляхтич, Юрій Немирич, котрий при Виговськім був тим, чим був Виговський при Богдані Хмельницькім, його головним, щирим дорадником. Немирич 10 літ пробував за границею. Вчився, приглядався до державного устрою, пізнав конституційний лад і такий лад рад був завести й на Україні. Мабуть Гадяцка угода була головно його ділом.

З Лівобережної України отся нещаслива домашня війна перекинулася на Правобережну. Уманський полковник Михайло Хаменко, пристав до Сірка, бо йому теж запахла булава, яку він сподівався вихопити з рук Виговського. Ніжинський протопоп Максим Филимонів ряний прихильник Москви, бунтував попів і хлопів проти Виговського, котрий ніби то хоче поширити Унію, хоч ми знаємо добре, що він тільки боронив автономної української церкви проти московської перемоги.

Виговський боровся доки міг з цим безголовям, але знаючи, скільки воно коштує Україну рішився на останній крок. скликав Раду у Германівці і на ній хотів з'ясувати свої наміри та довести до якогось порозуміння. Але рада скінчилася прямо поганою бійкою і гетьман Іван Виговський уступив, — не перед чужою перемогою, а перед руїнницькими інстиктами своїх власних земляків. З ним уступила також ідея нового Київського Князівства, нової незалежної української держави.

Дня 7. вересня 1660 року повернуто гетьманську булаву до рук Юрася Хмельниченка і Україна знов стала повертатися до московської неволі, бо за Юрасем не було ні першого Виговського, ні його досвіду, ні енергії, було тільки одно — імя великого батька.

На Україну стали вертати московські воєводи, шия українського народу знову нагнулася під московське ярмо.

Circulus vitiosus.

Та Виговський був надто великий український патріот, щоб усунутися на бік, у свої маєтки і звідти приглядатися спокійно до чого доведе Україну Сірко з усякими претендентами до гетьманської влади.

Король іменував його воєводою київським і він дальше боровся з Москалями. Брав участь в поході у Полонне, у Дубно, під Слободищами виявив сибе хоробрим войовником, а в битві під Чудновим причинився до того, що Шереметева розбито в пень.

(Конець буде).

КОГО ДНЕСЬ НАМОВИТЕ ОБЕЗПЕЧИТИСЯ В У. Н. СОЮЗІ, ТОЙ ВАМ ЗА ЦЕ ВДЯЧНИЙ БУДЕ ВСЕГДА.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. ім. Ів. Франка, від. 269, повідомляє, що піврічний мітинґ відбудесь о 8-ій вечером в четвер, 17-го липня в гали тов. В. Дуди. Обовязком кождого члена явитися на сих зборах. Буде справозданне контрольної комісії і инші важні справи. Проситься довгуючих членів вирівнати свої вкладки. Неявившийся член заплатить кари $1.00 а урядник $2.00. — Василь Швець, предс.; Ст. Соколовський, секр.

НЮ БРІТЕН, КОНН. Бр. св. Петра і Павла, від. 254, повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що піврічний мітинґ відбудеться в пятницю, дня 18. липня о год. 8. вечером в „Українській Гали". Проситься всіх членів явитися на означений час, бо буде справозданне урядників і инші важні справи. Членів, котрі довжні, проситься, щоби прийшли заплатити свої довги. Хто з членів не явиться на мітинґу, а не дасть причини чому не явився, то буде караний після статута. — Юрій Зень, предс.; Матвій Мазур, кас.; Сташко Андрусю, секр.

ВИХОВУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ НА СПІВВЛАСНИКІВ НАЙБІЛЬШОЇ СВОЄ-РІДНОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ. ЗАПИШІТЬ ЇХ ДО У. Н. СОЮЗА СЕЙЧАС.

ДОПИСІ

ПЕРТ ЕМБОЙ, Н. ДЖ.

Музикальний вечір в ПертЕмбой, Н. Дж.

В неділю, 29-го червня с. р. відбувся в Укр. Нар. Галі послідний в цім сезоні Концерт на мій дохід. Це радше був музикальний вечір.

Згаданого вечера завдяки щирому серцю о. кан. Чаплинського, місцевого душпастиря, котрий все де тільки бачить дійсну потребу так радо спішить із самаритanською помочю, галя була майже виповнена. Хотяй більше було молодіжи ніж старших (згаданої неділі цілий день панувало нестерпиме горячо) Концерт відбувся успішно і викликував у молодих слухачів повне вдоволеннє, яке щиро та живо часто виявлювало бурею оплесків.

Прегарні соля п-ні Марії Корінь-Крамарчук так і зачаровували слухачів, котрі за кождим виступом усильно домагались надпрограмових пісень, від чого наша молода артистка-співачка не відказувалась мимо великого горяча на галі, а радо всі бажання присутних сповнювала, збільшаючи тим у публики вже і так радісний настрій та незвичайне вдоволеннє. Тут мені дуже мило запримітити, що голос пані Корінь-Крамарчук починає здійснювати надії покладані в нім давнійше. За послідніх кілька літ він набрав великої краси, його звук став певнійшим, чистійшим (в значінню інтонації), шляхотним, взагалі незвичайно милозвучним.

Можливо, що це вплив перебутих терпінь і досвідчень так часто тяжкого артистичного і буденного життя, яке для нашої співачки змінилось тепер на лучше. Все гірка дотепер доля, усміхнулась до неї зичливійше немов те сонце ізза хмар. Для нас однак кождий промінь сонця дорогий...

Милий також був виступ українських молоденьких музикальних квіток, Лесі Гаврилів (донечки п. Гаврилова, місцевого українського аптикаря) і Олі Ваверчак (доні п. вана Ваверчака, нашого народнього працівника і урядника Укр. Нар. Союза). Їх гра на пяні це перші спроби, перші весняні звуки, однак вже нині дають запоруку, що при щирій і витривалій праці збогатять і поширять в будучині славу та значіннє нашої музики і пісні в Америці.

До піднесення милого настрою причинилась не мало пані Юлія Зволинська (співачка-аматорка і поетка з ласки Божої) своїми сопрановими солями, які, взявши під увагу ріжні обставини, випали дуже добре. Симпатичною появою на сцені був виступ нашого юного скрипака Григорія Костецького, котрого гра всіх вповні вдоволила і була милою прикрасою згаданого музикального вечера.

І я на конець, як тільки мені сили мої на це позволили, старався щиро вивязатись із задачі і своїми зусиллями подбав, щоб до загального настрою і вдоволення також і свою лепту докинути.

Загально кажучи, концерт був милий і успішний. Хай мені буде вільно на цім місці зложити всім Дорогим Землякам в Перт Ембой сердечну подяку за їх щиру піддержку. Зокрема я вдячний з цілого серця о. кон. Йосифови Чаплинському, п. П. Гаврилову, п. І. Ваверчакови і комітетови, який заряджує Укр. Галею, що в такий горячий час не відмовили мені своєї помочі.

Сердечне їм та велике Спасибі!

Ню Йорк, 8-го липня, 1924.

Михайло Зазуляк.

ДУШЕВНА ВЕСНА.

Чому як лиш на цвітку я погляну,
Якась надія в серце уступає,
И душу прибиту, жалощами пяну
Крилом розради ніжно обіймає?

Невжеж й мені весна засяти має,
Листочки плянів розіве у груди,
Невжеж у серці звучно заспіває
І сил додасть на нові тяжкі труди?

Благословенна ти, весно душевна,
Світи мені стотисячним проміннем!
З усіх утіх і радостий непевних,
Лиш ти одна зженеш душі терпінне.

Роман Завадович.

Гість: (до власника гостинниці): Цей біфстейк такий маленький, що майже не видно його на тарілці.

Власник гостинниці: (до вейтера): Вейтер дайте цьому панови біфстейк на меншій тарілці!

Гість: (сердито): Вейтер, я вже їв ліпшу печеню!!

Вейтер: Але певно не в нас.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ, А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТР., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

АҐІТАЦІЯ ПРОТИ УКРАЇНЦІВ.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Підчас української книжкової вистави, що перед двома місяцями була влаштована у Празі, один з тутешніх чеських журналістів, завитавши на ту виставу, написав статтю під повищим наголовком.

Поява цеї статті у досить впливовій чеській часописи була прикрою несподіванкою для місцевих Українців. Хоч автор і признавав, що вистава йому заімпонувала, що українська еміґрація виконала величезну культурну працю, — проте він не зміг не вколоти нас згадкою про Берестя. Виходило, що Українці всетаки не більш як штучний витвір, не що інше як „Гофманська" нація, себ-то нація, створена ґенералом Гофманом у Берестї Литовському.

Ґенерал Гофман певно й не знає, яка ченсть йому випала. Йому певно й не сниться, що 40-міліонову націю охрещено його імям. Колиб він про це довідався, то певно лиш посміявся би з неуцтва чеського журналіста.

Та неуцтво — неуцтвом, а факти — фактами. На жаль, є фактом, що згаданий чеський журналіст не стоїть самотою, а має однодумців. Ось вам один яскравий приклад.

На останній лекції П. Н. Мілюкова про національне питаннє счинився у Празі такий інцидент. Мілюков якраз почав оповідати, як німецький уряд підчас війни збирав українських полонених в окремі табори як їх там виховувано в дусі ненависти до Росії, то-що. Дуже обережно, але всетаки досить прозоро він натякнув і на ту ролю, яку відіграла в цій справі частина української інтеліґенції. Виходило, що то були не то німецькі шпіони, не то німецькі аґенти. Тут споміж слухачів раптом почувся вигук:

— Верно!...

Счинивсь страшний шум. Українці почали кричати: „Ганьба!", „Вивести його!"... Крикун змішався, зблід, а потім десь зник. Виявилось, що то не був Москаль, як можна було б подумати. То був Чех, співробітник Крамаржівських „Народніх Лістів".

Що примусило того Чеха крикнути „верно", коли Мілюков виступив зі своїми заялозеними інсинуаціями? Тесаме, що спонукало потім чеського журналіста з цілком іншого табору написати свою „Гофманську націю". Понуки тут були цілком однакові, й жерело їх також однакове.

Можна було б навести ще безліч подібних прикладів, але в цім нема потреби. Досить ствердити, що й досі ще знаходяться люде, які не можуть нам подарувати нашого „ґерманофільства"; які й досі з цеї причини дивляться на нас підозріло.

На ці запідозрюваня й закиди можна не звертати уваги, доки маємо до діла з безпосередніми нашими противниками: Москалями та Поляками. З ними в нас однаково дуже довгий рахунок; їм ми однаково догодити нічим не зможемо. Коли не те, то щось друге вони нам закидати муть. Коли не в цім, то в цімось іншім будуть обвинувачувати. „Вже в тім твоя вина, що їсти нам схотілось", мовляв вовк до ягнятка.

Далеко гірше, коли подібні запідозрювання й закиди походять зі сторони невтральної. Наші безпосередні противники дуже зручно використовують леґенду про наше „ґерманофільство" і прищеплюють її іншим народам. „Самостійна Україна буде нічим іншим, як німецькою кольонією, німецьким форпостом по дорозі на схід!" — лякають вони Чехів, Французів, Анґлійців. Ті вірять і не вірять, а всетаки ставляться до нас із резервою.

Тавро „ґерманофільства", накинуте нам нашими ворогами, вже в минулому причинило велику шкоду нашій національній справі. Досить згадати фатальний 1919-ий рік, коли наші армії вибивалися з сил, боронячи нашу територію проти вдесятеро дущого ворога — й ніхто, ніхто не хотів нам помогти! Навпаки, нам шкодили, хто чим міг...

Поскильки це залежить од нас, ми повинні вживати всіх заходів, щоб це тавро із себе змити. „Гофманською нацією" ми ніколи не були, але треба, щоб ніхто й не смів нас так називати.

Прага, 21. червня.

Радянин.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

БРАНКА

(Історичне оповіданнє).

(10)

(Докінченнє)

— Хоч дивиться в вікно, очивидно не бачить мене, бо в хаті світло, а тут темно, — Зондич подумав. — Банує... Очивидно тужить за мною... Золоте серце... І я таку хотів покинути задля якоїсь... Лише тому, що дурна баба виворожила чорноброву... Як вона втішиться, коли застукаю у віконце, як то колись бувало... Коби тільки в першій хвили не злякалася...

Зондич вже хотів стукнути, коли в хаті роздався плач дитини.

— Гм... Хиба в батьків Анни ще одна дитина? Та на старість?

Анна встала, і пішла в кут, котрого Зондич крізь вікно не міг бачити. По хвили вернула звідтам і назад сіла за столом. При груди держала дитину... очивидно, свою.

З грудий Зондича видобувся глубокий, протяжний стон.

— Петре, — Анна заговорила так голосно, що й Зондич вчув. — Хтось під вікном. Возьми рушницю!

— І я чув, — відповів мужеський голос, голос брата Анни. — Вийду з хати і подивлюся.

Зондич дав ногам знати. Прибіг до коня, відсилив його, сів на него і завернув. Погнав вихром назад, не відвідавши батьків і зголосився до служби. Товариші дивувалися, що він так скоро [illegible] ки. Дивувалися, що ходить почурений, посоловілий. Вони не знали, що він в погоні за чорнобровою втратив біляву. Набивши собі в голову таку, про котру не знав де вона і чи взагалі схотіла би його, втратив таку, що любила і дожидала його. В полку Зондича знайшовся парубок з того села і розказав йому, як все те сталося. Анна Горошківна втратила батьків. Гадаючи, що Зондич погиб, бо не давав знаку життя, Анна вийшла за сина другого сусіда. Віддалася, але не довго жила з мужем. Він також пристав до козаків, пішов в [illegible] і в першім бою погиб.

Пару днів по повороті Зондича до полку полковник покликав його до себе.

—Ми перехопили листи молдавського господаря до польських панів, — полковник промовив. — Господар, наш союзник, лукавить, потайно накладає з нашими ворогами. Треба ті листи негайно передати гетьманови. Гетьман тепер в своїм Суботові. Добрим конем три години їзди. Бери сі листи і їдь до Суботова. Нікому не кажи, з чим їдеш і куди. Листи передай гетьманови власноручно.

Зондич вдоволений, що дістав якусь роботу, що амушений думати про що инше, ніж про чорноброву і біляву, таки зараз осідлав коня і пустився в [illegible]

Його дальше морочили спомини. Рар привиджувалася йому білява, раз чорноброва. Раз син сусіда в рідним селі загороджував йому дорогу до щастя, раз татарський звичай торгувати дівчатами.

— Білява вже пропала для мене, пропала! — зітхнув. — Чорноброва? Може вона ще вільна? Коби допитати того Сефера!

Зондич доїздив до суботівського ліса.

— Се мабуть сторожа з татарської ґвардії гетьмана, — Зондич подумав, побачивши при дорозі під лісом татарських вояків.

— Стій! — крикнув один Татарин, коли Зондич не зупиняючися віздив у ліс. — Ти куди?

— Я до ґетьмана від мого полковника. Везу важні папери.

— Без дозволу нашого отамана далі не поїдеш. Впрочім дальша дорога така, що лише за провідником здужаєш дібратися до двора ґетьмана. Без провідника ти пропав би. Зажди, зараз прийде отаман... Ось він сам надіздить.

— Сефер! — Зондич крикнув, побачивши того отамана. Я нарешті знайшов тебе. Де Анна Тиравська.

— У мене.

— Ти яким правом взяв її?

— Таким правом, що твої були мушкети, моя решта добичі.

— Віддаш її?

— Не віддам, бо...

Зондич не дочув решти.

— То я сам возьму! — крикнув.

Вихопив шаблю, потис коня і кинувся на Татарина.

— Насамперед вислухай, на[illegible] вихопивши й собі шаблю і відбиваючися. своїх Татар, котрі метнулися йому на поміч.

Шаблі дзвонили, іскри сипалися. Сефер кричав щось, але Зондич не чув. Сефер лише боронився, силкуючись лише з руки Зондича викинути шаблю. Але Зондич був добрий рубайло.

— Вибийте з його руки шаблю! — Сефер крикнув до своїх Татар, — але так, щоби його самого не скалічити.

Два Татари підійшли до них і шабля Зондича вилетіла з його руки та вбилася в придорожного дуба. Зондич хотів перескочити на Сеферового коня, щоби ворога вхопити руками за горло. Татарин, що з йог оруки вибив шаблю, не сподівався того. Заки втік зі своєю шаблею, вона пробила бік Зондича і він впав на землю.

Лежить Зондич у тяжкій гарячці, бо чимало крови виплинуло з него. Лежить на мягкій постели в теплій хаті. І сниться йому любий сон. Чує жіночий голос. Цілком виразно чує, як говорить:

— Гадаю, що небезпека вже минула. Він скоро подужає.

Він затрусився і розплющив очи. Край його ліжка сиділа якась стара жінка.

— Де я? — спитав, роззираючися по хаті. — Що зі мною? Хто ви?

— Тебе безтямного і залятого кровю принесли вчера сюди, — відповіла старуха. — Я служка ґазди. Мене посадили коло тебе.

Голос, який Зондич чув перед хвилею, не був такий, як голос тієї [illegible] лодий, дзвінкий голос... голос Анни Тиравської.

— Чи тут була ще яка жінка, чи мені лиш снилося? Я чув знакомий мені голос.

Старуха усміхнулася.

— Мабуть снилося, — відповіла.

— Де я? В кого? Де папери, які я віз до гетьмана?

— Ти в суботові, під опікою людий гетьмана. Всі папери, які були у тебе за пазухою, в руках гетьмана.

Зондич хотів ще щось спитати, але вже не мав сили. Заплющив очи і знов заснув. І знов сниться йому. Сниться, що старуха говорить:

— На хвилю пробудився був і питав, хто тут був окрім мене, бо він чув знакомий голос. Я відповіла, що йому мабуть приснився той знакомий голос. Зараз заснув назад і спить дотепер без перерви.

— Значить, від хвили, коли я тут була, три години, — відновів голос Анни, тої чорнобрової. — Як пробудиться, то скажи йому, щоби лежав спокійно, то сюди прийде Анна Тиравська.

Зондич на силу розплющив очи.

— Анно, не втікай! — крикнув підводячися.

— Лишуся, як ляжеш і не будеш богато говорити.

Зондич ляг назад.

— Вже лежу, сядь біля мене.

— Сяду, але як будеш мати розум.

— Чим той розум маю виявити?

— Тим, що будеш далі лежати і не будеш сердитися, як тобі скажу таке, що тобі може не буде понутру... Бо... не хочу [illegible] знає, що тобі могло влізти в голову.

— В моїй голові лиш ти одна.

— То зле, то дуже зле. Тепер жалую, що я тобі показалася.

— Ти може вже иншого любиш? — спитав ледви чутно.

— А як би любила?

Зондич не відповідав, лише померклими очима вдивлявся в неї. Заплющив очи і знов заснув. Коли по годині знов пробудився, Анна сиділа біля него. Взяв її за руку.

— Анно! Ти справді любиш иншого?

— Люблю.

— Хто він?

— Він батько моєї дитини. Зараз покажу тобі.

Вибігла і по хвилині привела півтоpалітного хлопчика.

— Чи не гарний хлопчина? — спитала.

— Гарний... Такий, як ти... Хто твій муж?

— Отаман гетьманської ґвардії. Ти знаєш його.

— Знаю?

— Дуже добре. Він твій щирий приятель, хоч ти... йому ворог.

— Я люблю тебе, Анно. Але як ти любиш свого мужа, то й я не буду йому ворогом. Хто він?

Анна сплеснула долонями.

— Ось він!

В комнату увійшов Сефер.

Ще тиждень минув, заки Зондич міг сісти на коня. Взяв ще раз відпустку і ще раз поїхав до рідного села. Як передше так і тепер приїхав середупівночи і скрутив в четверту вуличку. Як то бувало ще тоді, коли Анна білявка була дівчиною, застукав у віконце.. Хто-

ПОЗІР! — БЕТЛЕГЕМ, ПА.!

Заходом відділів Укр. Нар. Союза і Укр. Роб. Союза

— устроюється —

ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

З СУБОТУ, 19. ЛИПНЯ, 1924.

в Мадярській гали

на Буттон Вуд улиці (Evans Street) о годині 7.30 вечер.

На сім вічу буде прочитана резолюція, котра буде вислана до польського правительства.

Просимо усіх Українців з Бетлегем, Па. і з околиць на се віче. Вступ вільний для всіх. — Комітет. 163,65

ОДИН РІК В ГАЛИЧИНІ.

Тепер можете набути позволенне від Уряду Зл. Держав виїхати з Америки на шість місяців (з правом проволоки других шість місяців) невходячи в рахунок квоти.

Коли плянуєте таку поїздку до старого краю замовіть Вашу подорож на однім з великих кораблів Уряду Зл. Держав.

Трета кляса на сих кораблях не є стиредж. Чисті, виґідні, повні воздуху кабіни на 2, 4 і 6 осіб; добрий харч; чемна обслуга; великі променади; музичні концерти.

Оглянъте наперед кораблі Уряду Злучених Держав.

Ідіть до свого місцевого агента або пишіть до:

UNITED STATES LINES
45 Broadway, New York
або Ваш місцевий агент.
Завідуючі управителі
United States Shipping Board

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ [illegible]

ЯК ЗАХОВУЄТЬСЯ ЛЮДИНА КУЛЬТУРНА І НЕКУЛЬТУРНА В ПУБЛИЧНОМУ ЖИТТІ.

Коли людина культурна працює на суспільному полі, то не гаядить розголосу, а виконує працю без крику і совісно. За теж людина некультурна старається все про розголос і всякими способами прямує до того, щоби осягнути як найбільше урядів — бесіда про товариства — такі людина є головою ріжних товариств, окмісій і секцій, багато говорить і кричить, але роботи за нею не має ніякої.

Культурна людина на зборах говорить мало і лише те, що потрібне; все шанує думку других. За теж некультурна людина говорить при кожній нагоді, треба чи не треба, лише на те, щоби пописатися або щоби її імя виділо у звідомленню з зборів. Свою думку накидує другим, обурюється на тих, хто поважиться овонувати, уважає лише себе мудрим, а всіх других дураками.

Культурна людина є все погідна і зрівноважена. Коли дізнає якої прикрости, то не оказує з сього приводу свойого невдоволення. Навпаки, коли бачить смуток, старається прийти з потіхою, намагається розвеселити сумних, ввести в добрий гумор і милий настрій.

Люди лиш цівілізовані, хочби найкраще вправлені в свойому званні, добрі робітники в своїй галузі, часом навіть і вчені, неуміють відріжнити прим. таких понять, як щирість і неотесаність. Щирістю називають то, що в дійсности є грубіянством, що знаменує брак ніжности, брак субтельности, невироблене культури духа.

Щирість, правда — то великі чинники добра й краси, але й пересада на тій точці є шкідлива.

Правда — се світло, але хто хорого на очі по зняттю катаракти виставить на сильне світло, той відбирає йому зір. Хто повідомить матір, хору на серце, брутально і без приготовлення про тяжку хоробу сина, той може довести до її наглої смерти.

Але з сього не виходить, що культура має йти в парі з брехнею. Противно, культурна людина все держиться правди, але подає її в такій формі, щоби через те не зробити другому прикрости або кривдя. Коли ми скажемо горбатому, що він має горб, то ся правда — не щирість, але жорстокість.

Навіть такі блуди, які можна направити у другого, коли на них звернемо у відповідний спосіб увагу, людина правдиво культурна їх обходить ніжно і дискретно. Колиж хоче їх у другого вилічити, то вибирає для сього пригожу хвилину й дуже лагідну форму. Про се повинні тямити всякі критики, а головним чином літератури.

І тому, коли ми застановляємося над тим, чи якусь людину зачислити до культурних, то мусимо уважати, щоби ми не далися зловити на фальшиву культуру. Бо є багато людий, котрі на перший погляд нічого собі під культурним зглядом, але коли вглянутися близше в їхне життє, то побачимо, що вони лише цівілізовані, але далеко не культурні.

Культура полягає перш всего на виробленню внутрішнього поступовання в культурний спосіб. Той, хто приміняється до якихось норм чи приписів під примусом або загрозою кар, не є культурною людиною. Хто на вулиці йде правою стороною або їде з приписаною скорістю лише тому, бо ось там на рогу улиці стоїть поліціянт; хто не ломить в публичному городі галузя, бо мігби його зловити сторож; хто не зриває яблок, які звисають через тин, бо за се може бути караний; хто не їде залізницею без карти їзди, бо боїться кондуктора — той не є культурною людиною, хотяй має всі вигляди культурної. Се витресована людина, котра під умілою і строгою рукою якогось настоятеля приміняє своє поступованнє до його приказів зі страху перед карою. Треба таку людину побачити тоді, коли над нею не тяжить примус! Вона тоді вертає до властивого собі стану дикости; коли знає, що його надужиття й проступки перейдуть без кари, тоді поповняє їх тілько, кілько лиш забажає її дика душа, некультурна, звільнена на хвилину з пут зверхної тресури.

Тимчасом культурна людина є нею все і всюди; не оглядаєся на примус і прикази, поступає культурно, бо так каже їй внутрішнє переконаннє, бо культура сталася невідлучною частиною її істоти, бо некультурний вчинок для неї огидний лиш тому, що він некультурний, без огляду на наслідки.

Чим меньше на такій людині тяжить зверхний примус, чим більше має свободи ділання і запевненої безкарности, тим більше уважає на себе, не позволяє собі на промахи, не виступає поза межі, собою визначені.

Люди лиш цивілізовані і витресовані, коли не стане над ними сильної власти, то або тратять голову і не знають що робити, бо привикли до того, що все йшли за шнурком, або дохопившися до влади, її надуживають і дають волю своїй некультурности.

Культурні люди в хвилях замішання й переполоху відразу створюють організацію, а кожний уступає на річ загального добра. Коли хто візьме владу в руки, то виконує її розумно й лагідно, а ті, котрим припало в уділі слухати, піддаються приказам навіть тоді, коли тимчасова влада не має до розпорядимости жадної иншої сили, крім моральної.

Коли не відріжняється правдивої культури від тресури, то тоді доходиться до прямо небажаних вислідів. Коли прим. влада ширить між людністю культуру силою, тоді попадає в шабльон і місто культури вводить звичайну тресуру. Люди, над якими тяжить безнастанний зверхній примус, під грозою кари преміняються до вимогів всемогучої влади, ходять, живуть і порушаються як автомати, як накручені ляльки, переконані, що здивують світ своєю карністю й тресурою, а тимчасом довідуються, що будять у світі не признанне, але ненависть.

Правдива культура вимагає глибокого духового вироблення, вимагає добра для добра, краси для краси, є ворогом автоматизму і шабльону. Хто хоче заступити культуру тресурою той виховує місто людей маріонетки, часом навіть добрі і звинні, які мають всі вигляди культури, мають нераз велику фізичну силу, але бездушні і нездібні до передової ролі в світі, до ширення культури, бо її — не мають.

Могучість таких мас полягає на брутальній фізичній силі, істнує так довго, доки та сила є, коли її не стає, все валиться.

На означенне людий дійсно культурних і людий лиш витресованих виробилися в Европі дві назви, які сталися міжнародними: gentleman (джентельмен) і correct (коррект). Джентельмен є культурний до глибини, зберіганнє зверхніх форм у нього є висліддом внутрішньої культури. Коррект дбає перш всего, щоби борони Боже, не стратити форми „фасону", привязує до неї особливу вагу, а зміст його поступовання є для нього другорядною справою. Джентельмен буває у зверхньому поступованию коррект, однак коли треба, то форму жертвує змістови. Хто є лиш коррект, той ніколи не буде джентельменом: він уважає, щоби не минутися з формою, а в душі криє цілковитий брак культури.

(„Укр. Пласт").

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

РОЗВЯЗАННЄ КОМІТЕТУ НЕСЕННЯ ПОМОЧІ УКРАЇНЦЯМ НА КУБІ.

Наша редакція одержала слідуючого листа з Гавани на острові Кубі:

Комітет несення Помочі Українським Еміґрантам в Гавані, на острові Куба, перестав істнувати. Се сталося з причини кирині деяких його членів. Вони пішли на руку аґентови, якого аж надто добре знають наші еміґранти, які є або були на Кубі. Наслідком того Комітет мусів перестати дальше працювати. Згадані основали про форму нове товариство під іменем „Єдність". Це товариство в сути річи нічим не займається і нічого не робить. Його основано за порадою аґента тілько в тій цили, щоб розбити наш комітет, який яко зорґанізована одиниця якраз не допускав до ніяких надужить, яких допускався згаданий аґент в порозумінню з деякими урядниками.

З огляду, що й загал віднісся досить холодно, прочі члени Комітету порішили не розділювати присланих через „Обєднанне" 150 долярів, зібраних нашими земляками в Злучених Державах. Гроші порішено звернути „Обєднанню" для розділу на такі цілі, які принесуть більше користи із сих тяжко запрацьованих жертв наших патріотичних земляків.

Всім Високоповажаним жертводавцям ми отсею дорогою найсердечнійше дякуємо і повідомляємо, що наш комітет відіслав назад „Обєднанню" суму 120 долярів, з тим, щоб її розділили як слідує:

50 долярів для „Рідної Школи"; 25 Інвалідам; 25 долярів для політичних вязнів в Галичині; 10 долярів на пресовий фонд „Діла" і 10 долярів на пресовий фонд львівської „Свободи". — Разом 120 дол.

10 долярів ми заплатили яко довг комітету, а 20 долярів дали запомоги нашому землякови, Сельському який, будучи дуже лихого здоровля і не маючи за що вернутись до Европи, мусів одержати ту запомогу.

Нам соромно і жаль доносити нашим дорогим землякам в Злучених Державах про розвязанне нашого Комітету. Але нехай цей факт впаде клеймом ганьби на сих, що розбивають орґанізацію. Через таких Іродів наш народ вічно остає погноєм наших ворогів і до того часу з ним не будуть чужі числитись, доки весь наш народ не порозуміє клича:

Всі разом вперед!...

І. Погорецький.
Ст. Морошан.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО

Причина що листя на деревах стаєся жовтим є та, що дерева концентрують всю поживу в собі перед паданнем листа з них? Чи В изанете, що Мюред турецькі цигаретки суть роблені з найвиборнійшого турецького тютюну, найліпший і найдорозший тютюн на цигаретки? Як инші й Ви вдоволитеся зміною на турецький тютюн.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

КАТАЛЬОГ
КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

СЛІВЦЕ ДО НАШИХ ПОКУПЦІВ

Хто більше читає той більше знає.

Се вже неоспоримий факт, що народи, які сьогодня стоять висше культурно, завдячують се просвіті, — і читанню книжок. Вони не жаліли гроша на піддержанне своєї літератури, не жаліли часу на читане книжок, не дивились обоятно на просвітні потреби. Не диво отже, що й піднеслись висше від инших народів. — Нам треба памятати се, що й вони колись стояли низше, тому перед нами так само отворена дорога до більшого поступу як у них. До сього не запізно. Одначе сього ми потребуємо зараз, а не колись. На світі красше стане, єсли народи будуть менше більше однаково стояти культурно і просвітно, бо тоді один буде мусів другого рівн отрактувати. Читайте отже книжки і то читайте найбільше, а будучність перед Вами.

ДЕ СВІДОМІСТЬ, ПРОСВІТА, ПОСТОЯННІСТЬ — ТАМ СИЛА!

Всі члени Українського Народного Союза повинні памятати при купні книжок, що весь прихід з книгарні „Свободи" остається в їх організації, себто в руках самих членів та членкинь У. Н. Союза.

Товариства, Братства й Сестрицтва Українського Народного Союза повинні памятати при замовлюванню книжок і друкарських робіт, що, замовляючи сі книжки й роботи в друкарні „Свободи", дають заробляти своїй власній організації, себто збогачують самих членів та членкинь У. Н. Союза.

ТЕАТРАЛЬНІ ТВОРИ.

- • Американець, веселий образ з життя народа зі співами в 3-ох діях, Мст. Руса ... 15
- • Базар, песа на 4-ри розділи, В. Винниченка ... 25
- • Батраки, драма в 4-ох діях, малюнок з робітничого життя, переробив з російського Ф. А. Костенко ... 35
- • Безталанна, драма в 5-ох діях, Ів. Тобилевича ... 35
- • Блудний син, образ з життя наших виселенців в Америці в 4-ох актах зі співами, Є. А. Луцика ... 25
- Бондарівна, драма в 4-ох діях, Ів. Тобилевича ... 20
- • Бувальщина або На чужий коровай очий не поривай, комедія в 1-ій дії, Велисовського ... 20
- † Будівничий Сольнес, драма в трьох діях, нап. Г. Ібзен, переклав Мирослав Капій ... 35
- • Бурлака, драма в 5-ох діях, Івана Тобилевича ... 35
- † Бурлака (Чабан), драма на пять дій, Івана Тобилевича (Карпенка Карого), з передмовою Василя Верниволі, брош. 35, опр. ... 50
- • Великий льох, песа на 3 розділи, В. Винниченка ... 50
- • Вертеп, сценічна картина для колядників, Є. Луцика ... 5
- • Верховинці, драма в 3-ох актах, Осипа Коржеьовського, переклав В. Держирука ... 30
- • Вечір в Полтаві або Возьний оженився, комедія з життя полтавських Українців в 3-ох діях зі співами і танцями, К. П. Мирославського ... 30
- • Виворожила, комедія в 1-ім акті, Є. Луцика ... 10
- • Вихрест (В чаду кохання), драма в 5-ох діях зі співами і танцями, Козич-Уманської ... 35
- † В долині сліз, драма в 4-ох діях, нап. Єлисей Карпенко ... 30
- Власна хата, прольоґ, Ярослава Марченка ... 10
- • В неволі темноти, комедія з життя наших виселенців в Америці, в 3-ох діях, Є. Луцика ... 25
- † В Тарасову ніч, драматична картина в одній дії, нап. (віршем) О. Кобець, з портретом автора і з образками в тексті ... 20
- • Гей на Івана, гей на Купала, оперетка в 1-ій дії, Петра Федисева ... 15
- • Глитай або павук, драма в 4-ох діях, М. Л. Кропивницького ... 45
- Гостина св. Николая, драматична гра в 4-ох виходах, Є. Калитовського ... 10
- • Дай серцю волю, заведе в неволю, драма в 5-ох діях, М. Кропивницького ... 40
- Дві домівки і одна фіртка, комедія в 1-ій дії, Льва Лотоцького ... 15
- • Двоє, драматичний малюнок на одну дію, Гавриїла Кобзара ... 10
- • Дівочі мрії, трагі-комедія в 6-ох відмінах, Семена Ковбля ... 50
- • Добрі діти, образ з життя американських школярів в 3-ох діях, Панька Клима ... 15
- • Доки сонце зійде, роса очи виїсть, драма в 4-ох діях, нап. М. Л. Кропивницький ... 40
- • Душогуби, драма в 5-ох діях, І. Тогобочного ... 35
- • Душогубка, драма в 4-х діях, Т. Трушевського ... 30
- • Дячиха, комедія в 4-ох діях, Т. С. Сулими ... 35
- † Едельвайс, песа в одній дії, нап. Єлисей Карпенко ... 15
- • Еврейський розвод, драма в 5-ох діях, Л. Суходольського ... 35
- • Живий мертвець, жарт на одну дію, Гавриїла Кобзара ... 25
- † Живий труп, драма в 6-ти актах, нап. Лев Н. Толстой, з великоруського переклав Петро Білоскурський ... 35
- • Жидівка вихрестка, драма в 5-ох діях, П. І. Тогобочного ... 50
- • За друзі своя, драма в 5-ох діях, В. П. Товстоноса ... 40
- • За Неманъ іду, оперета в 4-ох діях, В. Александрова ... 20
- • Запорожець за Дунаєм, оперетка в 3-ох діях зі співами і танцями, Г. Артимовського ... 25
- • Запорожський клад, комедія-оперета в 3-ох діях, Ванченка-Писанецького ... 20
- † Земля, драма в 4-ох діях, нап. Єлисей Карпенко ... 30
- Зоря нового життя, комедія в 4-ох діях, А. Ф. Кащенка ... 30
- „З обіймів в обійми". — Сценки з червоних днів 1920 року в галицькому селі. В сій штуці виступає 22 особи. ... 35
- • Іцко сват, комедія в 1-ій дії, Із. Трембицького ... 10
- Капраль Тимко або Що нас губить?, народна мельодрама в 5-ох актах, І. Мидловського ... 20
- Кара за гріх, сумний образ з життя американського народа в 3-ох діях, написав Свій ... 35
- • Катерина (Мужичка), драма в 4-ох діях, Ванченка-Писанецького ... 30
- † Княгиня Любов, староукраїнська драма-дума в трех діях, нап. С. Яричевський, з трема піснями в нотах, брош. 20, опр. ... 30
- Козацьке сватання на 3 дії ... 25
- † Комедія про чоловіка, що оженився з немовою, жарт в двох актах, нап. А. Франс ... 20
- • Кохання в мішках (Різдвяна ніч), водевіль в І дії зі співами (по Гоголю), С. Комишевацького. Ціна з партитурою ... 30
- † Лікар-шуткар, жарт в одній дії Моліера, брош. 20, опр. ... 30
- • Мазепа, історична драма в 5-ох діях, С. Комишевацького ... 35
- • Майська ніч, комедія в 3-ох діях, Т. Устенка-Гармаша (після М. Гоголя) ... 30
- • Манігрула, комедія в 1-ій дії зі співами і танцями, Я. Майданика ... 15
- • Маруся Богуславка, побитово-історична драма в 5-ох одмінах, М. Старицького ... 50
- • Мати наймичка, драма в 4-ох діях, І. А. Тогобочного ... 25
- † Між двох сил, драма на 4 дії, В. Винниченка ... 50
- Монольоги ч. 1 ... 20
- Монольоги ч. 2 ... 20
- Монольоги ч. 3 ... 20
- Мужики аристократи, народний образ в 2-ох діях, Г. Цеглинського ... 15
- Мужик паном, комедія в пяти діях (переклад з данського М. Ценевенка). ... 25
- • На відпуст до Київа, комедія в 3-ох діях, П. Стеценка ... 30
- • Наймичка, драма в 5-ох діях, Ів. Тобилевича ... 35
- • На сіножаті, жарт на одну дію, Л. Яновської ... 25
- • На старости літ, образ з життя народа в 1-ій дії, І. Я. Луцика ... 10
- † „Настоящі", комедія в одній дії, Олекси Бобикевича, з передмовою Василя Верниволі, брош. 20, опр. ... 30
- † Наталка Полтавка, українська опера в двох діях Івана Котляревського ... 25
- • На тихі води, на ясні зорі, сценічний образ з життя народу в 4-ох діях, а 7-ох відслонах, В. Держируки ... 25
- Невольник, драма в 5-ох діях зі співами і танцями. Усценізував Карпенко Карий (Тобилевич) після поеми Т. Шевченка ... 20
- • Недолюдки, бувальщина в 3-ох діях, Ванченка-Писанецького ... 30
- Не клени, образ з життя народа в 1-ім акті, Романа Сурмача ... 10
- • Нещасне кохання, драма в 5-ох діях, Манька ... 40
- • Ніч під Івана Купала, драма, в 5-ох діях зі співами і музикою М. Старицького ... 50
- † Новоженці, комедія в двох діях Бернштерне Бернсона, брош. 20, опр. ... 30
- Ой, не ходи Грицю, та на вечерниці, народна драма зі співами в 5-ох діях, М. П. Старицького ... 30
- • Орися (В каламутній воді), малюнки з міщанського життя в 4-ох діях, А. Ф. Володського ... 25
- Ох! не люби двох!, оперета в 3-ох діях, А. І. Нагорянського ... 25
- • Пан писар, штука в 3-ох актах. Написав Г. Г. ... 20
- Пан Штукаревич або Оказія, якої не бувало, сільські сцени на 2 дії зі співами, С. Е. Зіневича ... 35
- • Панна штукарка, жарт на 3 дії, А. Ф. Володського ... 30
- Пекло в хаті, образ з життя народа в 1-ім акті, Романа Сурмача ... 15
- • Перший горальник, фантастична картина в 3-ох діях, написав Лев Лопатинський (на основі казки Л. Толстоя), і В святини, оповідання ... 40
- • Пімста Жидівки або Чортове кубло, драма в 5-ох діях зі співами і танцями, А. І. Козич-Уманської ... 40
- • Пімста за кривду, драма в 5-ох діях зі співами і танцями, В. Г. Казанівського ... 30
- • Повернувся із Сибіру, драма в 5-ох діях, Л. Яновської ... 35
- † Понад наші сили, драма в двох діях, нап. Берштерне Бернсон, переклав А. Крушельницький ... 25
- • По ревізії, етюд в 1-ій дії, Марка Л. Кропивницького ... 20
- † По ревізії, етюд у 1-ій дії, М. Кропивницького, з пер. словом В. Верниволі, брош. 20, опр. ... 30
- • Пошились у дурні, комедія-оперетка в 3-ох діях. М. Л. Кропивницького ... 35
- Правда все горою, образ з життя народа зі співами в 3-ох актах, Р. Сурмача ... 25
- • Прометей, драматичний уривок, Й. В. Ґетого (переклав М. Слабінський) ... 15
- • Простак або Хитрощі жінки перехитрені москалем, комедія в 1-ій дії, Василя Гоголя ... 20
- † Розладде, драма в 4 актах, нап. Дмитро Николишин, брош. 40, опр. ... 55
- † Роман Великий, трагедія в пяти діях, Василя Пачовського ... 1.25
- † Сальоме, драма Оскара Уайльда, з портретом автора і з передмовою Б. Л. ... 60
- • Самопалка, картина з революційного життя на Україні в 2-ох діях, В. Шопінського ... 35
- Сатана в бочці, комедія зі співами в 1-ім акті ... 10
- Сватанне на Гончарівці, оперета на 3 дії, Гр. Квітки-Основяненка ... 35
- Свекруха, комедія в 3-ох діях, Л. Лопатинського ... 25
- • Свекруха Євдоха, образок сценічний в 3. діях ... 20
- • Свідки, сценічний жарт на одну дію, Миколи Курцеби ... 15
- Соколики, комедія в 4-ох діях, Григорія Цеглинського ... 35
- Страйк, сценічний образ з життя хліборобів в Галичині в 3-ох діях, Н. Струтинського ... 20
- † Так вам треба, іграшка в одній дії з музиками, танцями, співанками, Ю. Федьковича, брош. 20, опр. ... 30
- • Тарас Бульба під Дубном, драма в 4-ох діях, К. Ванченка-Писанецького ... 35
- Тато на заручинах, міщанська пригода в 1-ій дії, Григорія Григорієвича ... 10
- • Терновий вінок або Жертви царизма, драма на 4 дії, В. Сиротенка ... 50
- • Трійка гільтаїв, комедія в 5-ох діях зі співами і танцями, М. Нестроя ... 35
- Украдене щасте, драма з сільського життя в 5-ох діях, Івана Франка ... 25
- † Фавст, траґедія, нап. Й. В. фон Ґете, з німецької мови віршований переклад Д. Загула, з передмовою і з портретом автора та 12 ілюстраціями Ліцен-Маєра ... 45
- † Хазяїн, комедія в 4-ох діях Іван Тобилевича (Карпенка Карого), із переднім словом і поясненнями проф. Г., брош. 40, опр. ... 55
- • Халепа, жарт з артистичного життя на одну дію, Ю. Яворенка ... 20
- • Хмара, в 5-ох діях, зі співами і танцями, А. Л. Суходольського ... 40
- Хто винен, драма в 3-ох діях, Остапа Леся ... 15
- † Цесар і Клеопатра, історія, в 5-ти актах, нап. Бернард Шов, пер. О. Панчук ... 35
- • Циганка Аза або Хата за селом, драма в 5-ох діях зі співами і танцями, нап. І. К. Ґалясевич, пер. Єронім Калитовський ... 50
- • Циганка красавиця, комедія в 3-ох актах, Гр. Г. Солодковича ... 25
- • Червона свитка, комедія в 4-ох діях, В. Держируки ... 20
- • Щасливий край, жарт в 1-ій дії, Гр. Коваленка ... 15
- • Як вони женихалися, жарт на одну дію, А. Володського ... 25
- • Як ковбаса та чарка, то минеться й сварка, комедія в 1-ій дії, М. П. Старицького ... 20
- † Як козам роги виправляють, фрашка в 1 відслоні, Ю. Федьковича, брош. 20, опр. ... 30

КНИЖКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.

- The Ukraine, by Bedwin Sands ... 1.50
- Ukraine, the Land and its People, by Stephen Rudnitsky ... 1.75

ПІДРУЧНИКИ ДЛЯ ОСЯГНЕННЯ ГОРОЖАНСТВА.

- A New English System For New American Citizens, Part 1 ... 50
- A New English System For New American Citizens, Part 2 ... 75
- Beginner's Book, Ladies' Edition ... 60
- Beginner's Book, Men's Edition ... 60

† РУССКАЯ БИБЛІОТЕКА.

Твори російських клясиків.

- Л. Н. Толстой, Анна Каренина, романъ въ восьми частяхъ, два тома, опр. ... 3.50
- Ѳ. М. Достоевскій, Братья Карамазовы, романъ въ четырехъ частяхъ съ эпилогомъ, два тома, опр. ... 3.50
- И. С. Тургеневъ, Отцы и дѣти, романъ въ XXVIII главахъ; Наканунѣ, романъ въ XXXV главахъ, опр. ... 1.75
- М. Е. Салтыковъ, Господа Головлевы, опр. ... 1.75
- И. А. Гончаровъ, Обломовъ, романъ въ четырехъ частяхъ, опр. ... 1.75
- Ѳ. М. Достоевскій, Преступленіе и наказаніе, романъ въ шести частяхъ съ эпилогомъ, опр. 1.75
- И. С. Тургеневъ, Дымъ, романъ въ XXVIII главахъ; Дворянское гнѣздо, романъ въ XLV главахъ съ эпилогомъ, опр. ... 1.75
- А. П. Чеховъ, Лишніе люди, очерки и разсказы, опр. ... 1.75
- Л. Н. Толстой, Война и миръ, романъ въ четырехъ томахъ ... 7.00
- И. С. Тургеневъ, Новь, романъ въ XXXVIII главахъ; Рудинъ, романъ въ XII главахъ съ эпилогомъ, опр. ... 1.75
- Л. Н. Толстой, Такъ что же намъ дѣлать? О жизни, опр. ... 1.75
- А. П. Чеховъ Житейская мелочь, очерки и разсказы, опр. ... 1.75
- И. С. Тургеневъ, Записки охотника, опр. ... 1.75
- Л. Н. Толстой, Царство Божіе внутри васъ, христіанство не какъ мистическое ученіе, а какъ новое жизнепониманіе, опр. ... 1.75
- Ѳ. М. Достоевскій, Идіотъ, романъ въ четырехъ частяхъ, два тома, опр. ... 3.50
- Н. В. Гоголь, Похожденія Чичикова или Мертвыя души, поэма, опр. ... 1.75
- А. П. Чеховъ, Степь, разсказы и повѣсти, опр. 1.75
- И. С. Тургеневъ, Андрей Колосовъ, повѣсти и разсказы, опр. ... 1.75
- А. П. Чеховъ, Дуэль, разсказы и повѣсти, опр. 1.75
- И. С. Тургеневъ, Затишье, повѣсти и разсказы, опр. ... 1.75
- Н. В. Гоголь, Вечера на хуторѣ близъ Диканьки; Миргородъ, опр. ... 1.75
- Л. Н. Толстой, Дѣтство, Отрочество, Юность, повѣсти, опр. ... 1.75
- Ѳ. М. Достоевскій, Бѣсы, романъ въ трехъ частяхъ, два тома, опр. ... 3.50
- А. П. Чеховъ, Черный монахъ, разсказы и повѣсти, опр. ... 1.75
- А. П. Чеховъ, Мужики, разсказы и повѣсти, опр. ... 1.75
- И. С. Тургеневъ, Вешнія воды, повѣсти и разсказы, опр. ... 1.75
- В. М. Гаршинъ, Собраніе сочиненій, опр. ... 1.75
- И. С. Тургеневъ, Пунинъ и Бабуринъ, разсказы и стихотворенія, опр. ... 1.75
- А. П. Чеховъ, Драмы и комедіи, опр. ... 1.75
- И. С. Тургеневъ, Сцены и комедіи, опр. ... 1.75

ВКАЗІВКИ ДЛЯ ЗАМОВЛЯЮЧИХ КНИЖКИ. — Кождий замовляючий книжки повинен виписати виразно всі титули книжок, які йому подобались і обчислити загальну належитість за книжки. Гроші належить посилати через почтовий або експресовий моні-ордер. Адреса замовляючого мусить бути написана як найдокладнійша. Мешкаючі по малих місцевостях повинні при замовлюванню книжок посилати 10 центів на реджістер. За недоручені книжки коли замовляючий не прислав на реджістер 10 центів, книгарня не відповідає. — Замовлені книжки висилаємо відворотною почтою. Гроші належить посилати наперед.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ХОТЯТЬ ЗАНЯТИСЬ РОЗПРОДАЖЮ КНИЖОК, ДАЄМО ЗНАЧНИЙ ОПУСТ.

Гроші належить посилати на почтовий або експресовий моні-ордер на імя, яке подаємо у понисшій адресі.

„SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.